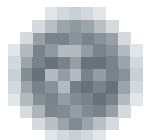

PROVOZOVÁNÍ KAMEROVÝCH SYSTEMŮ

Metodika pro splnění základních povinností ukládaných
zákonem o ochraně osobních údajů

úřad pro ochranu
osobních údajů
the office for personal
data protection

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

PROVOZOVÁNÍ KAMEROVÝCH SYSTEMŮ

Metodika pro splnění základních povinností ukládaných
zákonem o ochraně osobních údajů

© Úřad pro ochranu osobních údajů, 2012
ISBN 978-80-210-6017-3

OBSAH

Úvod	7
1. Provozování kamerového systému	8
2. Oznamovací povinnost	10
3. Dokumentace kamerového systému	13
4. Dokumentace přijatých technicko-organizačních opatření	15
5. Udělení souhlasu se zpracováním osobních údajů prostřednictvím kamerového systému	18
6. Označení prostorů monitorovaných kamerou se záznamem	21
7. Obsah podrobné informace poskytované subjektu údajů (žadateli)	23
8. Poskytnutí osobních údajů z kamerového systému	25
Seznam literatury	28

ÚVOD

Předkládaná metodika má subjektům provozujícím kamerové systémy (tedy správcům či zpracovatelům) usnadnit přípravu nasazení a provozování kamerových systémů tak, aby byly v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to s využitím některých definovaných postupů a vzorů. Jde o návod orientační a základní, v případě složitějších problémů poskytuje Úřad pro ochranu osobních údajů konzultace.

K instalaci kamerových systémů lze v obecné rovině uvést, že jsou nejčastěji zaváděny za účelem ochrany majetku a bezpečnosti osob. Budoucí provozovatelé si však často neuvědomují, že kamerový sledovací systém není jediným účinným opatřením, jak majetek nebo osoby chránit. V řadě případů tak kamerový systém nahrazuje nedostatky v mechanickém nebo elektronickém zabezpečení. Ze strany budoucích provozovatelů kamerového systému není rovněž v dostatečné míře posuzována skutečná využitelnost výstupů z kamerového systému, tedy reálná možnost naplnit samotný účel zpracování.

1 PROVOZOVÁNÍ KAMEROVÉHO SYSTÉMU

Provozování kamerového systému je považováno za zpracování osobních údajů, pokud je kromě kamerového sledování¹

- prováděn záznam pořizovaných záběrů (obrazový či zvukový)²,
- účelem pořizovaných záznamů je využití k identifikaci (přímé či nepřímé) fyzických osob v souvislosti s jejich určitým jednáním³.

¹ Kamerovým sledováním se pro účely tohoto dokumentu rozumí využití dostupných technických prostředků ke generování/snímání obrazu, přenosu obrazu a zobrazení obrazu, případně společně obrazu se zvukem (např. CCTV, tzv. fotopasti, webkamery apod.).

² V případě, že by docházelo vedle obrazového záznamu též k pořizování zvukového záznamu, je třeba posoudit, zda je jeho pořizování v souladu s účelem zpracování a je skutečně nezbytně nutné pro naplnění účelu zpracování (§ 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 101/2000 Sb.). V drtivé většině případů tomu tak není (pro prokázání určité události zcela postačuje obrazový záznam). Pořizování zvukového záznamu (spolu s obrazovým) představuje hrubý zásah do soukromí monitorovaných osob a rozsah zpracovávaných údajů by se tedy měl omezit pouze na pořizování obrazového záznamu.

³ V případě prostého kamerového záznamu, zpracovaného a použitého obvyklým způsobem, se nejedná o zpracování citlivých údajů. V zásadě jde o vizuální identifikaci osoby v souvislosti s jejím určitým jednáním. Správce například identifikuje záznam, na kterém je zachyceno spáchání trestného činu nějakou osobou, a to bez rozdílu toho, jaké národnosti, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, zdravotního stavu byla tato osoba či jejich biometrických charakteristik. Ke zpracování citlivých údajů by docházelo v případě, kdy by při snímání či zpracování docházelo k ukládání a/nebo porovnávání některých biometrických charakteristik subjektu údajů (obličejové charakteristiky/markanty, biometrické charakteristiky chůze, systém identifikace lidských tváří/facial recognition system apod.).

Provozovat kamerový systém se záznamem⁴ (a tedy i zpracovávat osobní údaje) je možné na základě několika právních důvodů:

- pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce nebo jiného subjektu – jedná se o nejčastější důvod provozování kamerového systému se záznamem, typicky z důvodu ochrany majetku. Pokud bude kamerový systém provozován na základě tohoto právního důvodu, je nutné dbát vždy toho, aby nadměrně nezasahoval do práva na soukromí monitorovaných osob [§ 5 odst. 2 písm. e) a § 10 zákona č. 101/2000 Sb.].
- **jestliže je zpracování nezbytné pro dodržení právní povinnosti správce**
 - zejména v rámci plnění úkolů stanovených zákonem (např. zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů apod.)⁵.
- **na základě souhlasu subjektů údajů⁶** – pouze v omezených případech, kdy je možné vymezit okruh monitorovaných osob – bližší viz např. Stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů č. 1/2008 Umístění kamerových systémů v bytových domech a Vyjádření a doporučení Úřadu pro ochranu osobních údajů k možnosti instalovat kamerový systém v prostorách školy, dostupné na webových stránkách Úřadu (podrobněji k souhlasu viz níže, kap. 5).

⁴ V praxi jsou využívány kamerové systémy bez záznamu jen výjimečně. Připojení záznamu ke kamerovému systému, případně zase jeho odpojení, je poměrně jednoduchou záležitostí. Naopak rozdíl mezi oběma možnostmi je z pohledu zákona o ochraně osobních údajů značný.

⁵ Srovnej výčet zákonů – viz kap. 1, s. 4 o výjimkách z oznamovací povinnosti na základě zvláštního zákona.

⁶ V souvislosti s často se objevujícím provozováním kamerového systému na pracovišti zaměstnavatele v pracovní době, které je místem výkonu práce zaměstnance, je nutné, kromě zákona č. 101/2000 Sb., aplikovat rovněž konkrétní ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, zejména § 316, který umožňuje zaměstnavateli zaměstnance monitorovat a jinak narušovat jeho soukromí pouze ze závažných důvodů spočívajících ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele. V případě, že takový důvod dán není, nemůže se zaměstnavatel ke sledování uchýlit, a to ani za předpokladu, že zaměstnanec udělí s monitorováním souhlas. Tento závěr je založen na skutečnosti, že v případě § 316 odst. 2 zákoníku práce se jedná o kogentní právní normu, od níž není možné se odchýlit ani dohodou smluvních stran.

OZNAMOVACÍ POVINNOST

1. Provozování kamerového systému se záznamem je považováno za zpracování osobních údajů, které podléhá oznamovací povinnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů podle § 16 zákona č. 101/2000 Sb.
2. K plnění oznamovací/registrační povinnosti je možné využít elektronický formulář oznámení o zpracování (změně zpracování) osobních údajů podle § 16 zákona č. 101/2000 Sb. (dále jen „formulář“), který je k dispozici na webových stránkách Úřadu www.uoou.cz (v rubrice Registr), kde jsou k dispozici rovněž podrobnější informace k plnění oznamovací povinnosti.
3. Ve formuláři se v bodě 7 (Popis způsobu zpracování osobních údajů) po zaškrtnutí políčka „kamerovými systémy - zpracovatelem/vlastními zaměstnanci“ objeví doplňující formulář s otázkami zaměřenými přímo na zpracování kamerovými systémy.
4. K formuláři je třeba vložit/přiložit následující přílohy (pokud existují):
 - a) kopii plné moci (nemusí být notářsky ověřená), pokud oznamovatele zastupuje jiný subjekt;
 - b) seznamy míst zpracování, pokud se nevešly do bodu 8 formuláře⁷.
5. Za místa zpracování dle bodu 8 formuláře se považují adresy míst umístění

⁷ Někdy bývají součástí oznámení i kopie souhlasu subjektů údajů se zpracováním osobních údajů, bezpečnostní směrnice, směrnice ke kamerovému systému, záběry z kamer, které však třeba vkládat/přikládat není. Pokud vzniknou v rámci registračního řízení pochybnosti, že oznámení neobsahuje dostatečné informace k jeho posouzení, zašle Úřad pro ochranu osobních údajů oznamovateli výzvu k doplnění oznámení, kde specifikuje požadované informace a dokumenty.

kamer, adresy míst uložení záznamu a adresy míst zpracování záznamu, pokud jsou odlišné od adresy sídla správce/oznamovatele.

6. Úřad pro ochranu osobních údajů má lhůtu 30 dnů na zapsání oznámení o zpracování osobních údajů do registru. Okamžikem zápisu do registru vzniká správci oprávnění zahájit zpracování osobních údajů. Úřad doporučuje, aby se žadatel o zápisu v registru přesvědčil na www.uoou.cz/ Registr. Vyhledávat se zde může dle názvu oznamovatele, IČO a registračního čísla oznamovatele – doporučujeme použít jen jeden z těchto údajů (nejlépe IČO), při použití více identifikátorů se zvyšuje možnost chyby.
7. Osvědčení o zápisu do registru zpracování osobních údajů (registraci) Úřad pro ochranu osobních údajů vydává pouze na žádost správce/oznamovatele⁸.

Existují však případy zpracování osobních údajů prostřednictvím kamerového systému, na které se oznamovací povinnost vztahovat nebude. Těmi jsou:

1. Provozování kamerového systému se záznamem pro osobní potřebu nastává, jestliže se fyzická osoba/občan rozhodne za účelem ochrany svého majetku monitorovat soukromý pozemek, objekt, byt včetně vstupu, soukromé parkovací místo apod. Na takové zpracování se zákon nevztahuje (viz podrobně § 3 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb.), a tudíž není třeba podávat oznámení o zpracování osobních údajů. V takových případech je však třeba vyhodnotit, zda kamerový systém nebude provozován v rozporu s jinými právními předpisy: Zpracování osobních údajů pomocí kamerových systémů je nutno provádět tak, aby nedocházelo k nadměrnému zasahování do soukromí jiných osob (viz podrobně § 12 a 13 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů).
2. Provozování kamerového systému se záznamem, jehož využití správci ukládá zvláštní zákon, nebo je ho třeba k uplatnění práv a povinností vyplývajících ze zvláštního zákona (viz podrobně § 18 zákona č. 101/2000 Sb.).

Jako příklad takových zvláštních zákonů lze uvést:

⁸ Registrační proces podle § 16 zákona č. 101/2000 Sb. není procesem povolovacím a vydané osvědčení pouze prokazuje skutečnost, že správce splnil svou zákonnou povinnost oznámit Úřadu pro ochranu osobních údajů zamýšlené zpracování, a zároveň, že zpracování je zapsáno do registru vedeného Úřadem.

- ▶ zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ zákon č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ zákon č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční strážní České republiky ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ zákon č. 17/2012 Sb., o celní správě.

3. **Provozování kamerového systému v režimu on-line/bez záznamu⁹.** Takové provozování kamerového systému není považováno za zpracování osobních údajů ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., protože postrádá některé jeho charakteristické rysy, jako je shromažďování osobních údajů, ukládání osobních údajů, vyhledávání apod. [§ 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb.]. Nicméně ani v těchto případech není vyloučena aplikace jiných právních předpisů (např. zákoník práce; občanský zákoník).

⁹ V rámci oznámení o zpracování osobních údajů podle § 16 se neuvádějí ani jednotlivé kamery kamerového systému, které jsou provozovány v režimu on-line/bez záznamu.

DOKUMENTACE KE KAMEROVÉMU SYSTÉMU

Kamerový systém se záznamem představuje zvláštní způsob zpracování osobních údajů a předpokládá také zvláštní způsob dokumentace. Specifické dokumenty jsou následující:

Dokumenty zpracovávané v souvislosti s návrhem kamerového systému:

- ▷ analýza variant ochrany sledovaného objektu (tj. budovy, zařízení, osoby) včetně analýzy zásahů do soukromí, výběr varianty,
- ▷ analýza rizik,
- ▷ projektová dokumentace,
- ▷ dokumentace přijatých technicko-organizačních opatření (detailně viz níže, kap. 4),
- ▷ smluvní dokumentace,
- ▷ směrnice k provozování kamerového systému (fakultativně).

Doklad o udělení souhlasu subjektů údajů (fyzických osob/občanů), jejichž údaje budou zpracovávány, nebo jejich zákonných zástupců (jde jen o omezený počet případů)¹⁰.

¹⁰ Vzor souhlasu viz dále, kap. 4.

Dokumenty zpracovávané v souvislosti s provozem kamerového systému:

- ▷ informační cedule u sledovaných prostor (viz níže, kap. 6),
- ▷ podrobná informace, která je poskytována o zpracování osobních údajů subjektům údajů (fyzickým osobám/občanům) jako doplňující k označení monitorovaných prostor (podrobně viz § 11 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb.),
- ▷ dokumenty související s vlastním provozem a poskytováním osobních údajů – informace o tom, kdo měl k záznamům přístup, komu byly předány a na základě jakého zmocnění, informace o mimořádných provozních událostech apod. (např. provozní deník, předávací protokoly).

DOKUMENTACE PŘIJATÝCH TECHNICKO- -ORGANIZAČNÍCH OPATŘENÍ

V případě užití kamerového systému je třeba učinit následující kroky:

- provozování kamerového systému předchází analýza možností ochrany sledovaného objektu s tím, že se v rámci ní posuzuje, mimo jiné, jako zásadní i hledisko minimalizace zásahu do soukromí (analýza a porovnání v kolizi stojících práv u každé varianty ochrany sledovaného objektu - zda ochrana jiného práva převáží nad ochranou soukromí a soukromého či rodinného života; analýza, která varianta ochrany sledovaného objektu je nejhodnější; analýza, zda je příslušná varianta ochrany sledovaného objektu schopna zajistit požadované účely)¹¹,
- v případě, že na základě analýzy možností ochrany příslušného sledovaného objektu byl zvolen kamerový systém se záznamem, jehož výsledkem je zpracování osobních údajů, je nutno u něj dále analyzovat potenciální hrozby a navrhnout realizaci (technicko-organizačních) opatření, která hrozby eliminují, nebo maximálně omezují. Správce nebo zpracovatel osobních údajů je povinen (technicko-organizační) opatření zdokumentovat, (podrobněji viz § 13 zákona č. 101/2000 Sb.),
- obsah dokumentace přijatých technicko-organizačních opatření:

¹¹ Provedená analýza může zabránit zbytečnému vynakládání finančních prostředků na instalaci kamerových systémů, případným stížnostem ze strany subjektů údajů i možným sankcím ze strany Úřadu pro ochranu osobních údajů v případě prokázání, že došlo k porušení povinností stanovených zákonem o ochraně osobních údajů.

1. Identifikace kamerového systému a jeho popis

- kdo je jeho správce,
- kdo je správcem pověřený zpracovatel/provozovatel (pokud existuje),
- kdo je projektant a kdo dodavatel kamerového systému,
- kde je umístěn kamerový systém (adresa),
- počet instalovaných kamer,
- popis záběrů kamer a jejich provozní režim,
- popis technického řešení (jaké kamery, záznamové zařízení, rozvody apod.),
- popis vyškolení obsluhy a zajištění údržby kamerového systému.

2. Popis technicko-organizačních opatření

(u jednotlivých opatření doplnit podrobnější technický popis realizovaných opatření):

V zásadě se dá konstatovat, že při zpracování osobních údajů prostřednictvím kamerového systému lze definovat čtyři druhy hrozeb:

a) *neoprávněný přístup k prostředkům kamerového systému*

ke kamerám

Příklady technicko-organizačních opatření: umístění mimo běžný dosah osob pohybujících se ve sledovaném prostoru, kontrola jedné kamery druhou, bezpečnostní kryty kamer apod.

k rozvodům

Příklady technicko-organizačních opatření: rozvody vedeny v chráničkách, lištách, pod omítkou, zakončení kabelů v uzamykatelném rozvaděči, oddělené rozvody kamerového systému od ostatních sítí apod.

k záznamovému zařízení, PC

Příklady technicko-organizačních opatření: umístění v uzamykatelném objektu, v uzamykatelné místnosti, uzamykatelném zařízení, ochrana oken mříží, stálá ostraha, omezený počet vstupujících osob – evidence klíčů, vstup na základě karty/čipu apod., pohybová čidla, vstup do místnosti jen s dohledem nebo ve více osobách, evidence přístupu do místnosti apod.

b) *neoprávněný přístup ke kamerovým záznamům (přístup neoprávněných osob)*

Příklady technicko-organizačních opatření: omezený přístup do objektu/do místnosti, řízení přístupu uživatele (přihlašovací jméno, heslo, PIN apod.),

datové nosiče součástí záznamového zařízení (data nejsou ukládána externě, mimo záznamové zařízení), šifrování záznamu, systém eviduje přístupy k záznamům a vytváření kopií záznamů, bezpečný výmaz/zničení nosičů dat, oddělení kamerového systému od datových sítí apod.

c) neoprávněné čtení, kopírování, přenos, úprava a vymazání kamerových záznamů

Příklady technicko-organizačních opatření: řízení přístupu uživatele (přihlašovací jméno, heslo, PIN apod.), stanovení rolí uživatele (pro čtení, pro kopírování), datové nosiče součástí záznamového zařízení, antivirový SW, bezpečný výmaz/zničení nosičů dat, systém eviduje přístupy k záznamům a vytváření kopií záznamů, oddělení kamerového systému od datových sítí, vytváří se zápisy v provozním deníku nebo protokoly o předání záznamů oprávněným osobám, přítomnost jen oprávněných osob při sledování záznamu nebo provádění kopie záznamů, školení obsluhy, ošetření servisu zařízení, bezpečnostní směrnice, určení administrátora a/nebo bezpečnostního správce systému apod.

d) živelní událost – zničení prostředků kamerového systému včetně dat (povodeň, požár, zásah bleskem apod.)

ve většině případů kamerových systémů lze brát jako zbytkové riziko, tj. hrozbu, kterou není třeba speciálně eliminovat nebo omezovat.

3. Ověřování funkčnosti technicko-organizačních opatření

popis kontrol funkčnosti technicko-organizačních opatření (periodicita, kdo a jakým způsobem bude provádět, způsob zohlednění výsledků a doporučení kontroly)

UDĚLENÍ SOUHLASU SE ZPRACOVÁNÍM OSOBNÍCH ÚDAJŮ PROSTŘEDNICTVÍM KAMEROVÉHO SYSTÉMU¹²

Následující text řeší pouze problém náležitostí souhlasu se zpracováním osobních údajů, pokud jsou osobní údaje zpracovány na jeho základě [k právní úpravě více též § 4 písm. n) a § 5 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb. a Stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů č. 2/2008].

1. Udělení souhlasu se týká pouze subjektů údajů, které se v monitorovaném objektu/prostoru vyskytují pravidelně (např. žáci, studenti, obyvatelé apod.) a kde není zpracování možné na základě výjimky ze souhlasu dle § 5 odst. 2 písm. a) až g) zákona č. 101/2000 Sb.
2. Za nezletilé nebo nesvéprávné subjekty údajů uděluje souhlas jejich zákonný zástupce (u nezletilých se doporučuje souhlas zákonného zástupce do věku 15 let; od tohoto věku se předpokládá, že subjekt údajů dokáže posoudit rozsah a hloubku zásahů do soukromí a je tedy schopen udělit souhlas se zpracováním osobních údajů sám).
3. Udělení souhlasu se naopak netýká subjektů údajů, jako jsou návštěvy, dodavatelé (včetně dodavatelů poštovních zásilek) a další osoby vstupující do monitorovaného objektu/prostoru nahodile/krátkodobě/nepřavidelně.

¹² I když v praxi bude kamerové sledování na základě udělení souhlasu subjektu údajů spíše výjimečné, nelze institut souhlasu zcela opomenout již z toho důvodu, že zákon č. 101/2000 Sb. stanoví obecné pravidlo, že zpracovávat osobní údaje může správce pouze se souhlasem subjektu údajů, přičemž výjimky z tohoto pravidla jsou v zákoně taxativně vyjmenovány.

4. Udělení souhlasu musí být svobodným, vědomým a informovaným projevem vůle subjektu údajů, případně jeho zákonného zástupce (udělení souhlasu by například nemělo být součástí dokumentů pro uzavření jiných vztahů).
5. Správce musí být schopen doložit platný souhlas subjektů údajů po celou dobu zpracování osobních údajů.
6. Subjekt údajů, případně i jeho zákonný zástupce, musí být před nebo nejpozději při udělení souhlasu informován:
 - o účelu zpracování osobních údajů,
 - o rozsahu zpracování osobních údajů, tedy především o umístění jednotlivých kamer s popisem prostoru, který je sledován a uvedením režimu, v jakém jsou kamery provozovány,
 - o správci osobních údajů,
 - o období, na které je souhlas se zpracováním udělen,
 - o tom, kdo (zpracovatel) a jakým způsobem bude osobní údaje zpracovávat,
 - o tom, komu mohou být osobní údaje zpřístupněny,
 - o tom, že má právo na přístup k informacím o zpracování svých osobních údajů (podrobně viz § 12 zákona č. 101/2000 Sb.),
 - o právu na opravu osobních údajů, podání vysvětlení a dalších právech (podrobně viz § 21 zákona č. 101/2000 Sb.).
7. V případě zásadních změn v rozmístění a nastavení kamerového systému (týká se změny účelu zpracování, zvýšení počtu kamer, přesunu kamer nebo záběru kamer do prostor se zvýšenou ochranou soukromí, změny režimu kamerového systému ve smyslu rozšíření doby monitorování, prodloužení doby uchování záznamu, snížení ochrany kamerového systému nebo kamerových záznamů) je třeba subjekty údajů informovat (a získat jejich souhlas) s takto zásadně změněným zpracováním osobních údajů.
8. Vzorové udělení souhlasu viz příloha 1:
 - V případě vzoru 1 jsou subjektu údajů nebo jeho zákonnému zástupci informace o kamerovém systému poskytnuty v rámci udělení souhlasu.
 - V případě použití vzoru 2 se předpokládá, že subjektu údajů nebo jeho zákonnému zástupci byly poskytnuty informace jiným způsobem (prokazatelně), a to před získáním souhlasu.
9. Doporučuje se zpracovat návrh postupu správce nebo zpracovatele v případě:
 - a) že subjekt údajů souhlas se zpracováním osobních údajů odvolá,
 - b) že přibyl nový subjekt údajů, který souhlas se zpracováním osobních údajů neudělal.

VZOR SOUHLASU 1

Souhlas se zpracováním osobních údajů prostřednictvím kamerového systému s obrazovým záznamem

Já (*titul, jméno, příjmení*) uděluji (*název, sídlo, IČO správce*) souhlas se zpracováním osobních údajů prostřednictvím obrazového záznamu kamerového systému, provozovaného za účelem (*ochrany majetku, ...*). Osobní údaje bude zpracovávat (*bud' správce - potom tuto větu vynechat, nebo zpracovatel - v tom případě uvést název, IČO, sídlo*). Osobní údaje budou zpřístupněny (*v případě mimořádných událostí orgánům činným v trestním řízení nebo správním orgánům pro vedení přestupkového řízení apod.*). Kamerový systém se skládá z (*počet kamer*) kamer umístěných (*např. uvnitř domu v prostoru hlavního vchodu, na chodbě apod.*), a to (*v sídle správce/zpracovatele/na adrese - adresa umístění kamer jen pokud není totožná se sídlem správce nebo zpracovatele*). Záznamy budou uchovány po dobu (*doplnit počet*) dní a režim kamerového systému je (*nepřetržitý, na základě detekce pohybu apod.*). Souhlas se zpracováním je udělen na dobu neurčitou/ (*počet*) let/ (*počet*) měsíců. Byl/Byla jsem informován/informována o právu na přístup k osobním údajům v souladu s § 12 a o právu žádat vysvětlení nebo odstranění vzniklého stavu v souladu s § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Místo, datum, podpis

VZOR SOUHLASU 2

Souhlas se zpracováním osobních údajů prostřednictvím kamerového systému s obrazovým záznamem

Já (*titul, jméno, příjmení*) uděluji (*název, sídlo, IČO správce*) souhlas se zpracováním osobních údajů prostřednictvím obrazového záznamu kamerového systému umístěného (*v sídle správce/na adrese - adresa umístění kamer jen pokud není totožná se sídlem správce*), a to na dobu neurčitou/ (*počet*) let/ (*počet*) měsíců. Před udělením souhlasu jsem byl/byla o kamerovém systému informován/informována v souladu s § 5 odst. 4, § 11 odst. 1, § 12 a § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Místo, datum, podpis

OZNAČENÍ PROSTORŮ MONITOROVANÝCH KAMEROU SE ZÁZNAMEM

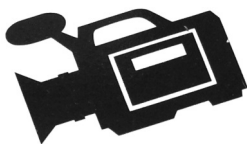
1. Označení monitorovaných prostor informačními tabulkami provést tak, aby subjekt údajů byl upozorněn na kamerový systém před vstupem do monitorovaného objektu nebo monitorovaných prostor, v každém případě před záběr kamery umístěné uvnitř objektu/prostoru.
2. Informační tabulky musí být u monitorovaného objektu/prostoru umístěny po celou dobu provozu kamerového systému.
3. Informační tabulky musí být dobře viditelné, tj. umístěné a navržené tak, aby byly nepřehlédnutelné.
4. Informační tabulky musí obsahovat alespoň piktogram/obrázek kamery, údaj o tom, že prostor je monitorován kamerovým systémem se záznamem, identifikaci správce a odkaz na místo/osobu, kde je možné získat o kamerovém systému podrobnější informaci (např. telefonní spojení, internetová adresa, funkce dané osoby apod.).
5. Vzhled informační tabulky není předepsán, pouze je z pochopitelných důvodů nezbytné, aby písmo bylo dobře čitelné (důležitá je volba fontu/typu a velikosti písma).
6. Piktogram a text o tom, že objekt/prostor je monitorován kamerovým systémem se záznamem, musí být viditelný/čitelný i z větší vzdálenosti (cca 2-5 m).
7. Identifikaci správce je třeba uvést v rozsahu, který umožňuje ověřit, zda je zpracování zapsáno ve veřejném registru zpracování osobních údajů vedeného

Úřadem pro ochranu osobních údajů (dostupný na www.uoou.cz). Tedy v přesném názvu a uvedení IČO.

8. Odkaz na místo/osobu, kde je možné získat podrobnější informace¹³ uvést tak, aby byl jednoznačný a místo/osoba snadno dostupná.
9. V případě, že v objektu jsou pravidelně přítomny slabozraké anebo nevidomé osoby, je vhodné jejich informovanost zajistit ještě jiným adekvátním způsobem (zvukovým oznámením, texty napsanými speciálním druhem písma apod.).
10. V případě některých objektů (letišť, hotely a některé další objekty určené ke krátkodobému bydlení, muzea apod.), kde dochází k četnému výskytu návštěvníků ze zemí mimo Českou republiku, je vhodné užití vícejazyčných informačních tabulek.

VZOR INFORMAČNÍ TABULKY

obrázek/piktogram kamery

Objekt/Prostor je monitorován kamerovým systémem se záznamem

Správce zpracování je (doplňuje se název subjektu, IČO)

Podrobnější informace o kamerovém systému je možné získat (doplňuje se např. odkaz na osobu – jméno a příjmení nebo název, telefonní číslo, e-mail nebo odkaz na místo – pokladna, recepce, vrátnice, vývěska, webová stránka).

¹³ Kap. 7 popisuje, co má být obsahem podrobnější informace.

OBSAH PODROBNÉ INFORMACE POSKYTOVANÉ SUBJEKTU ÚDAJŮ (ŽADATELI)

Správce má povinnost poskytnout subjektu údajů další informace v souvislosti s jeho právy vyplývajícími z § 12 a § 21 zákona č. 101/2000 Sb. Z pochopitelných důvodů nemůže být podrobná informace součástí informační tabulky.

1. Poskytnutí informace je vhodné v textové podobě, kterou lze vystavit na webu/zaslat/zapůjčit na požádání k prostudování.
2. Informace musí být snadno dostupná minimálně po dobu, kdy je objekt/prostor přístupný oprávněným subjektům údajů (například v pracovní/otevírací době).
3. Informace musí být dostupná po dobu, kdy zpracování osobních údajů probíhá (od zprovoznění kamerového systému do ukončení jeho provozu).
4. Informaci je třeba udržovat v aktuálním stavu.
5. Obsah informace o kamerovém systému:
 - účely zpracování (*ochrana majetku apod.*),
 - rozsah zpracování/kategorie osobních údajů (*obrazový záznam kamerového systému*),
 - identifikaci správce (*název, IČO, sídlo*),
 - identifikaci zpracovatele, pokud existuje (*název, IČO, sídlo*),
 - místo/místa zpracování (*adresy*),
 - příjemce/kategorie příjemců/zpřístupněných údajů (*např. orgánům činným*

v trestním řízení nebo správním orgánům pro účely přestupkového řízení apod.),

- počet kamer,
- popis umístění kamer, případně schémata umístění kamer v objektu, nebo obrázky toho, co kamery zabírají s popisem,
- doba uchování záznamů, včetně způsobu vymazání údajů po uplynutí doby uchování (např. přepisem ve smyčce),
- režim fungování kamer (např. na základě detekce pohybu, nepřetržitý, mimo pracovní dobu/vyučování apod.),
- kontaktní údaje pro přijímání žádosti (např. jak, kdy a komu je možno podat stížnosti, podrobněji viz § 21 zákona č. 101/2000 Sb.).

POSKYTNUTÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ Z KAMEROVÉHO SYSTÉMU¹⁴

1. Oprávněnými subjekty pro podání žádosti o poskytnutí záznamu z kamerového systému jsou:
 - subjekty, kterým je správce povinen předat záznamy z kamerového systému na základě zákona, zejména orgány činné v trestním řízení a správní orgány pro vedení přestupkového řízení,
 - subjekt údajů, případně jeho zákonný zástupce (podrobně viz § 12 zákona č. 101/2000 Sb.),
 - subjekty (např. obyvatelé domu, rodinní příslušníci, zaměstnanci a také hromadné sdělovací prostředky apod.), kterým jsou kamerové záznamy poskytovány na základě souhlasu subjektu údajů, který je na záznamech zachycen.
2. Subjekty, které žádají správce o poskytnutí záznamu z kamerového systému, by měly správci zaslat žádost obsahující specifikaci rozsahu požadovaného záznamu, zdůvodnění žádosti a v případě subjektů, kterým je správce povinen

¹⁴ Za oprávněné poskytnutí záznamu z kamerového systému se nepovažuje zveřejnění záznamů správcem kamerového systému nebo poskytnutí záznamu ke zveřejnění provedené bez souhlasu subjektu údajů (například umístění záznamu nebo jeho části na veřejně přístupné webové stránky, poskytnutí záznamů nebo jejich částí k veřejnému promítání nebo jejich veřejné promítání apod.), pokud již předtím nebyly záznamy zveřejněny v souladu se zákonem, např. Policií, za účelem dopadení pachatele.

předat záznamy z kamerového systému na základě zákona, také termín pro poskytnutí záznamu.

3. Správce může poskytnout kamerové záznamy orgánům činným v trestním řízení nebo správním orgánům pro vedení přestupkového řízení i z vlastního rozhodnutí, a to v případě, že má podezření na spáchání trestného činu nebo přestupku, které jsou na záznamu zachyceny.
4. Pro vyřízení žádostí o poskytnutí záznamů z kamerových systémů nebo poskytování kamerových záznamů z vlastního rozhodnutí doporučuje Úřad vytvořit postupy, které stanoví a budou obsahovat:
 - kontaktní osoby správce pro předávání žádostí o poskytnutí dat,
 - posouzení oprávněnosti předání dat,
 - postup pro zpracování kopie záznamu, včetně stanovení osoby, která zajistí zpracování kopie,
 - určení osoby správce, která zajistí předání kopie kamerového záznamu žadateli nebo orgánům činným v trestním řízení nebo správním orgánům pro účely přestupkového řízení,
 - pokyny pro zpracování dokumentu o předání kopie kamerového záznamu.
 - protokol o předání kamerových záznamů, připravený orgány činnými v trestním řízení nebo správními orgány pro účely přestupkového řízení, lze použít bez nutnosti zpracování dalších dokumentů,
 - pokud dokument o předání zajišťuje přímo správce, Úřad doporučuje zpracovat předávací protokol, nebo záznam v rámci vedení provozního deníku, který bude obsahovat:
 - datum poskytnutí záznamu,
 - zdůvodnění poskytnutí záznamu,
 - identifikaci žadatele o záznam (v případě žádosti oprávněných orgánů včetně čísla jednacího příslušného řízení nebo jiné specifikace příslušného řízení) nebo subjektu, kterému je záznam předáván z vlastního podnětu,
 - specifikaci poskytnutých záznamů (datum pořízeného záznamu, čas odkdy – dokdy),

- jméno a příjmení předávající osoby, včetně jejího podpisu,
 - jméno a příjmení přejímající osoby, včetně jejího podpisu.
5. Pro účely poskytnutí záznamů z kamerového systému Úřad doporučuje za rozhodný den považovat den obdržení žádosti; jako přiměřená doba pro poskytnutí záznamu se jeví lhůta do 3 týdnů od obdržení žádosti, nebo je třeba respektovat termíny určené orgány činnými v trestním řízení.
 6. Při poskytování kamerového záznamu subjektu údajů je třeba dodržet následující pravidla (viz detailně § 12 zákona č. 101/2000 Sb.):
 - předkládají se pouze části pořízeného záznamu, na kterých je zaznamenán subjekt údajů žádající o poskytnutí záznamu (žadatel),
 - jiné subjekty údajů nesmí být na záznamu rozpoznatelné (musí být jejich obraz rozostřen, záznam v příslušném místě rozmazán apod.), pokud ovšem žadatel nemá jejich souhlas s tím, že může i s jejich údaji záznam obdržet.
 7. Za poskytnutí kamerových záznamů subjektu údajů má správce právo žádat přiměřenou úhradu nákladů spojených s poskytnutím kamerového záznamu (viz detailně § 12 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb.).

Seznam literatury

(k dispozici na webových stránkách ÚOOÚ – www.uoou.cz)

Stanoviska:

1. Stanovisko č. 1/2006 – Provozování kamerového systému z hlediska zákona o ochraně osobních údajů
2. Stanovisko č. 1/2008 – Umístění kamerových systémů v bytových domech
3. Stanovisko č. 2/2008 – Souhlas se zpracováním osobních údajů
4. Stanovisko č. 2/2009 – Ochrana soukromí zaměstnanců se zvláštním zřetelem k monitoringu pracoviště
5. Stanovisko č. 4/2009 – Činnost bezpečnostních agentur z pohledu zákona o ochraně osobních údajů
6. Stanovisko č. 5/2009 – Zveřejňování osobních údajů v médiích
7. Stanovisko č. 9/2012 – K možnosti obcí provozovat kamerový systém se záznamem na veřejných prostranstvích
8. Stanovisko č. 10/2012 – K problematice provozu webových kamer přenášejících obraz na veřejně přístupné webové stránky z hlediska zákona o ochraně osobních údajů
9. Stanovisko č. 12/2012 – K použití fotografie, obrazového a zvukového záznamu fyzické osoby

Ostatní dokumenty:

10. Komentář k Zásadám provozování kamerového systému z hlediska zákona o ochraně osobních údajů
11. K oznamovací povinnosti správců provádějících zpracování osobních údajů kamerovými systémy
12. Kamerové systémy instalované ve školách a školských zařízeních z pohledu Úřadu pro ochranu osobních údajů
13. Vyjádření a doporučení Úřadu pro ochranu osobních údajů k možnosti instalovat kamerový systém v prostorách školy
14. Praktické otázky provozování kamerových systémů ve školách a školských zařízeních

Často kladené otázky:

15. Je možné vysílat zasedání zastupitelstva krajského úřadu nebo obecního úřadu v přímém televizním přenosu či na internetu?
16. Jaké jsou povinnosti správců provádějících zpracování osobních údajů pomocí kamerových systémů?
17. Provozují kamerový systém. Vztahuje se na mě registrační povinnost?
18. Kamerové systémy ve veřejně přístupných budovách. Je povinností subjektu, který je územně samosprávným celkem a má ve svých prostorách (chodby, schodiště, přístup do budovy) umístěné kamery, registrovat u Úřadu pro ochranu osobních údajů? Není zde zák. licence. Otázkou je veřejný zájem?

Z rozhodovací činnosti Úřadu:

19. Náležitosti souhlasu se zpracováním osobních údajů
20. Ke kamerovému systému na městském úřadě
21. K provozování kamerového systému na pracovišti

Informační bulletin ÚOOÚ 2/2011

Ministerstvo vnitra

22. Informace o stanovisku Ministerstva vnitra ČR k ochraně osobních údajů v oblasti využívání kamerových systémů
23. Informace o stanovisku Ministerstva vnitra ČR ke zveřejňování záznamů městských kamerových systémů

Judikatura

24. Rozsudek Městského soudu v Praze (11 Ca 433/2008-89) – kamerový systém umístěný v hotelu
25. Rozsudek Městského soudu v Praze (11 Ca 298/2008-47) – kamerový systém v budově školy
26. Rozsudek Městského soudu v Praze (7 Ca 204/2005-49) – kamerový systém v obytném domě
27. Rozsudek krajského soudu v Brně (24 C 45/2007-121) – kamerový systém v bytovém domě

Provozování kamerových systémů

Metodika pro splnění základních povinností ukládaných zákonem o ochraně osobních údajů

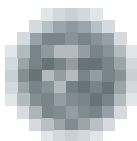
Úřad pro ochranu osobních údajů
Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
E-mail: posta@uoou.cz
Internetová adresa: www.uoou.cz

Editor: Mgr. et Bc. David Burian
Redakční zpracování: Ing. Zbyněk Havelda
Příprava pro tisk: Tiskový odbor ÚOOÚ
Grafické řešení: Eva Lufferová
Tisk: Tiskárna Helbich, a. s., Valchařská 36, 614 00 Brno
Pro Úřad pro ochranu osobních údajů vydala Masarykova univerzita, 2012

Fotografie na obálce: Michal Randa, ORSEC

Metodika byla diskutována 16. října 2012 u příležitosti kulatého stolu „Kamerové systémy a jejich provozování z pohledu zákona o ochraně osobních údajů v teorii a praxi“, pořádaného se společností ORSEC, které děkujeme za spolupráci.

ISBN 978-80-210-6017-3

**úřad pro ochranu
osobních údajů**
the office for personal
data protection